

Список джерел:

1. Про концепцію екологічної освіти в Україні. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v6-19290-01#Text>.
2. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
3. Екологічна етика. [Електронний ресурс]. Режим доступу: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Екологічна етика](https://uk.wikipedia.org/wiki/Екологічна_етика).
4. Всесвітня Хартія природи. Текст. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://zakononline.com.ua/documents/show/159404__159404.

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА УЧАСТЮ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

*Коваленко Л.О. к. т. н., доц.
Харківський національний автомобільно-дорожній університет,
м. Харків, Україна
milakowalenko@gmail.com*

В умовах інтеграції національної системи вищої освіти в європейський освітній простір докорінно змінюється методологія роботи у вищих навчальних закладах. Вона набуває рис чітко вираженого індивідуального характеру. Це зумовлює необхідність пошуку нових підходів до роботи та спілкуванням із студентською молоддю, яка за кілька років становитиме ядро української національної інтелігенції та визначатиме соціально-економічний і духовний потенціал країни. Треба взяти до уваги, що сьогодні формується новий тип освітнього процесу, який передбачає опанування молоддю нових моделей поведінки і діяльності [1].

Українське законодавство забезпечує обов'язкову участь студентів у прийнятті рішень на всіх рівнях у системі вищої освіти [2, 3]. В Україні створено Всеукраїнську студентську раду для розгляду актуальних проблем студентського життя. Головними її завданнями є:

- сприяння розвитку студентського руху в Україні, у т. ч. розвитку у вищих навчальних закладах України студентського самоврядування;
- забезпечення постійного зв'язку та взаємодії між Міністерством освіти і науки України і органами студентського самоврядування вищих навчальних закладів;

- аналіз суспільних процесів у сфері освіти, культури, праці, соціального становлення та розвитку студентської молоді, молодих спеціалістів і громадян, які вступають до вищих навчальних закладів, розроблення та внесення за результатами такого аналізу пропозицій Міністерству освіти і науки України та органам місцевого самоврядування всіх рівнів;

- участь у підготовці та розробленні пропозицій до нормативно-правових актів, програм із найважливіших питань суспільного становища, правового і соціального захисту студентської молоді, молодих спеціалістів і громадян, які вступають до вищих навчальних закладів України;

- сприяння розширенню регіонального, всеукраїнського та міжнародного співробітництва у сфері освіти, культури, праці, соціального становлення та розвитку молоді;

- участь у підготовці та реалізації заходів, спрямованих на розв'язання соціально-економічних, правових, освітніх, культурних та інших проблем студентської молоді, молодих спеціалістів;

- стимулювання утвердження правового громадянського суспільства в Україні, духовного та фізичного розвитку студентів, виховання у них патріотизму;

- сприяння формуванню громадянської свідомості студентів, що ґрунтується на національних інтересах держави та загальнолюдських цінностях.

Розвиток у вищій школі студентського самоврядування – це складний процес. У різних навчальних закладах він проходить по-різному. І залежить це від чисельності студентів, структури навчального закладу, а головне – від розуміння його сутності як студентами, так і керівництвом. У зв'язку з цим можна навести застереження з Ерфуртської декларації університетського самоврядування, що мала назву «До надійного університету XXI сторіччя»: «Університет повинен функціонувати як надійна згуртована спільнота, а не як анархічне та безвідповідальне утворення. Як спільнота викладачів і студентів університет несе спільну відповідальність за дії, вчинені під його юрисдикцією та від його імені» [2].

Отже, студентське самоврядування треба розглядати як засіб реалізації студентською громадою своїх прав, обов'язків та ініціатив через прийняття рішень та їх впровадження з допомогою власних ресурсів у сфері, що визнається адміністрацією та у співпраці з нею, а також гарантії брати участь через своїх представників у вирішенні питань, що стосуються студентства.

Говорячи про студентське самоврядування, неминуче постає питання щодо його корисності для студента, навчального закладу, роботодавця тощо. Студентське самоврядування потрібне студенту, тому що це – практична школа для тих, хто хоче спробувати себе як адміністратор, координатор, керівник групи; можливість реалізувати суспільно корисні проекти та

ініціативи, що сприятиме не тільки саморозвитку, а й розвитку громади; постійне вдосконалення комунікативних навичок; самоврядування – це шлях до громадянського суспільства, коли громада (університетська спільнота) висуває своїх лідерів і вчиться контролювати їхні дії [2, 4].

Студентське самоврядування потрібне навчальному закладу тому що ефективно студентське самоврядування сприяє гармонійному розвитку навчального закладу; саме завдяки студентському самоврядуванню навчальний заклад може відчувати себе єдиною корпорацією, де панують партнерські стосунки, атмосфера взаємодії та взаєморозуміння; завдяки студентським ініціативам можна визначати нові напрями розвитку поза навчальної діяльності, вдосконалювати навчальний процес, не зупинятися на досягнутому, навчаючи навчатися самим; розвинуте та активне студентське самоврядування може стати додатковим фактором, що впливає на вибір абітурієнтом навчального закладу; якщо студентське самоврядування розглядається керівництвом навчального закладу як невід'ємна частина навчально-виховного процесу, то гарантується набуття навичок практичної діяльності й стажування, на відсутність яких часто нарікають випускники та роботодавці.

Випускники університетів з розвинутим студентським самоврядуванням потрібні роботодавцям тому, що роботодавці орієнтуються на якісну робочу силу, а студентське самоврядування сприяє виробленню навичок і вмій, призвичаєною до самодисципліни і формуванню почуття відповідальності, розумінню корпоративних правил.

Студентське самоврядування здійснюється на рівні студентської групи, факультету, гуртожитку, вищого навчального закладу. Вищим органом студентського самоврядування є загальні збори (конференція) студентів вищого навчального закладу. Виконавчий орган студентського самоврядування структурного підрозділу вищого навчального закладу обирається на загальних зборах (конференції) студентів цього підрозділу. Органи студентського самоврядування можуть мати різноманітні форми (старостат, студентська навчальна (наукова) частина, студентські ради тощо). Статутом вищого навчального закладу може бути передбачено укладення договору між керівництвом вищого навчального закладу, студентською профспілкою та органами студентського самоврядування [2, 3].

За погодженням з органом студентського самоврядування приймається рішення про: відрахування осіб, які навчаються у вищому навчальному закладі, та їх поновлення на навчання; переведення осіб, які навчаються у ВНЗ за державним замовленням, на навчання за контрактом за рахунок коштів фізичних і юридичних осіб; поселення осіб, які навчаються у ВНЗ, в гуртожиток і виселення з нього; затвердження рішень з питань студентських містечок і гуртожитків для проживання осіб, які навчаються в університеті.

Органи студентського самоврядування за чинним законодавством проводять організаційні, наукові, культурно-масові, спортивні, оздоровчі й інші заходи; сприяють працевлаштуванню осіб, які навчаються у вищому навчальному закладі; виконують інші функції. Проведення масових заходів в сучасних умовах можливе тільки в безпечних приміщеннях, які знаходяться нижче рівня землі або в бомбосховищах, обладнаних медичними аптечками та іншими необхідними засобами. Також можливо проведення певних заходів на відкритих безпечних місцях, що супроводжуються відеозаписами. Потім отримані відео матеріали та фільми можуть бути викладені на сайті університету або в соціальних мережах та демонструватись за необхідністю.

Список джерел:

1. Неперервана освіта в об'єктиві часу: колект. моногр. / під наук. ред. М.А. Лобанова, В.М. Скворцова. - Харків, 2014. - 236 с.
2. Єрмакова А.І. Самооцінка студента в системі чинників його професійно-особового визначення. *Сучасні проблеми науки та освіти. Міжнародна науково-практична школа-конференція*. Харків. 2015. С. 37-40.
3. Дем'яненко А.Г., Кобець А.С. Сучасна інженерна освіта в Україні – стан, тенденції, проблеми та деякі заходи підвищення її якості. *Проблеми модернізації змісту і організації освіти. Матеріали міжнародної науково-методичної конференції*. Харків: ХНАДУ, 2014. С. 10-15.
4. Бикова О.М. Пізнавальні мотиви студентів в контексті їхньої майбутньої конкурентноздатності. *Сучасні проблеми науки та освіти. Міжнародна науково-практична школа-конференція*. Харків. 2015. С. 21-24.